

Európsky orgán pre cenné papiere a trhy

Výročná správa

2012

Predslov predsedu

Orgán ESMA úspešne ukončil druhý rok svojho fungovania v úlohe nezávislého regulačného orgánu Európskej únie (EÚ) pre cenné papiere a trhy. Táto druhá výročná správa **obsahuje informácie o tom, ako sa orgán ESMA etabloval ako inštitúcia, a o pokroku, ktorý dosiahol v plnení cieľov, ktoré mu stanovili Európsky parlament a Rada.**

Toto sú ciele orgánu ESMA, ktoré sa vzťahujú na všetky jeho činnosti a akcie:

- **vybudovanie jednotného súboru pravidiel;**
- **zabezpečenie konvergencie činností v oblasti dohľadu v celej EÚ;**
- **dohľad nad ratingovými agentúrami;**
- **podpora a zvyšovanie ochrany investorov; a**
- **prispievanie k finančnej stabilite EÚ.**

Zatiaľ čo prvý rok fungovania orgánu ESMA sa vyznačoval nestabilnými trhovými podmienkami, v poslednom roku, aj keď bol pre trhy stále ťažký, bolo vidieť určité zlepšenie systémových rizikových ukazovateľov na trhoch EÚ s cennými papiermi, **najmä v druhej polovici roka 2012. Napriek tomu ešte ani zďaleka nie sme úplne optimistickí, pokiaľ ide o riziká pre stabilitu našich trhov po tom, čo sme zistili, že ukazovatele rizika zostávajú na vysokej úrovni pre pretrvávajúci štátny dlh a bankovú krízu, opätovné zladžovanie hodnotení rizík zo strany investorov, riziko finančného krytia, potenciálne dlhodobé dôsledky nízkych úrokových sadzieb a prekážky pre riadne fungovanie trhu. Budeme naďalej sledovať túto situáciu ako súčasť našich každodenných povinností a prostredníctvom našej práce s Európskym výborom pre systémové riziká (ESRB).**

Pri plnení týchto cieľov orgán ESMA úzko spolupracoval s príslušnými vnútroštátnymi orgánmi členských štátov a pokračoval v budovaní svojich silných pracovných vzťahov s našimi partnerskými európskymi dozornými orgánmi: Európskym orgánom pre bankovníctvo (EBA); Európskym orgánom pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie zamestnancov (EIOPA) a Európskym výborom pre systémové riziká (ESRB).

Rovnako ako v roku 2011, hlavným faktorom väčšiny činnosti orgánu ESMA bola naďalej implementácia regulačných a dozorných zmien, ktoré identifikovala EÚ ako nevyhnutné na vyriešenie finančnej krízy a splnenie jej záväzkov G-20 týkajúcich sa vybudovania odolnejšieho finančného systému. K hlavným oblastiam, v ktorých orgán ESMA dosiahol hmatateľný pokrok v súvislosti s týmito cieľmi, patrila: jeho práca na **etablovaní nového dozorného režimu pre ratingové agentúry (CRA) v EÚ; jej práca na jednotnom súbore pravidiel, a na dosiahnutí konvergencie dohľadu vo všetkých členských štátoch.**

Dnes, po 18 mesiacoch dohľadu nad ratingovými agentúrami, orgán ESMA dokončil svoje prvé kompletne kolo inšpekcii najväčších registrovaných subjektov a svoje zistenia zverejnil v marci 2012. V správe sa uviedlo viacero nedostatkov a oblastí, ktoré je potrebné zlepšiť, ktoré sú teraz už súčasťou plánu dohľadu každého subjektu. Naša tematická práca v roku 2012 bola zameraná na funkcie súladu ratingových agentúr a ich postupy ratingu bánk, pričom sme vykonali preskúmanie procesov sprístupnenia a implementáciu zmien postupov ratingu bánk, dôsledného a systematického uplatňovania postupov a procesu metodologickej revízie. Do konca roka 2012 sme mali zaregistrovaných 19 ratingových agentúr v EÚ a jednu certifikovanú ratingovú agentúru z Japonska, a stále dostávame nové žiadosti o registráciu.

Orgán ESMA podnikol významné kroky smerujúce k vytvoreniu jednotného súboru pravidiel pomocou rôznych prostriedkov. Naša najvýznamnejšia vysokoprofilová práca bola zameraná na vývoj technických noriem v dvoch oblastiach: v oblasti predaja nakrátko a v oblasti swapov na úverové zlyhanie, na podporu integrity trhu, a na podporu nariadenia o európskej trhovej infraštruktúre, ktoré je v súlade so záväzkom EÚ v rámci G-20 týkajúcim sa regulácie trhu s OTC derivátmi. Orgán ESMA navyše poskytol EK poradenstvo v súvislosti so sekundárnou legislatívou v oblasti prospektov, PKIPCP, alternatívnych

investičných fondov a predaja nakrátko. Napokon, s cieľom podporiť náš cieľ vytvoriť jednotný súbor pravidiel sme poskytli poradenstvo a podporu v oblasti vývoja právnych predpisov vrátane: MiFID 2 a MiFIR, smernice o zneužívaní trhu (MAD) a nariadenia o zneužívaní trhu (MAR) a smernice o centrálnych depozitároch cenných papierov (CSD), ktorú práve dokončuje Európsky parlament a Rada,

Dosiahli sme veľký pokrok v plnení nášho mandátu, ktorý sa týka dosiahnutia konvergencie dozorných a regulačných postupov v rámci 27 členských štátov. Podarilo sa nám to vďaka vývoju usmernení pre trhové činnosti vrátane vysokofrekvenčného obchodovania, ale aj silnému dôrazu na riešenie investičného odvetvia a odvetvia správy majetku. Naša práca zahŕňala vypracovanie usmernení pre: správcov alternatívnych investičných fondov; fondy obchodované na burze (ETF) a PKIPCP; vhodnosť poradenstva pre investorov a funkcie súladu investičných spoločností. Ďalej sme vykonali partnerské hodnotenia činností príslušných vnútroštátnych orgánov s cieľom posúdiť stupeň konvergencie pri uplatňovaní a presadzovaní právnych predpisov EÚ a vydali sme správy o preskúmaní režimu prospektov a použitia sankcií za zneužívanie trhu. Nakoniec, stanovenie vysokého počtu výnimiek súvisiacich s požiadavkami na transparentnosť pred obchodovaním podľa smernice MiFID prispelo k spoločným postupom naprieč hranicami.

V spojení s našou prácou na konvergencii postupov dohľadu orgán ESMA zohrával dôležitú úlohu aj pri koordinácii akcií príslušných vnútroštátnych orgánov počas mimoriadnych udalostí súvisiacich s *nepriaznivým vývojom na trhu*. Takýto vývoj sme zaznamenali v lete roku 2012, keď sa zhoršili podmienky na trhu v EÚ, a orgán ESMA zohral kľúčovú úlohu pri koordinácii následných zákazov predaja nakrátko, ktoré boli vydané. Orgán ESMA potom v novembri prevzal svoju novú oficiálnu úlohu podľa nariadenia o predaji nakrátko, keď vydal svoje stanoviská k obmedzeniam, ktoré na svojich trhoch uložilo Grécko a Španielsko.

Hlavným cieľom práce vykonávanej regulačnými orgánmi pre cenné papiere je zvýšiť ochranu investorov a ani orgán ESMA sa v tomto ohľade od nich nelíši. Od svojho vzniku orgán ESMA usilovne pracuje na posilnení európskeho rámca pre ochranu investorov prostredníctvom série konkrétnych iniciatív. V roku 2012 k nim patrili usmernenia, ktoré sme už spomenuli, a ktoré sa týkali fondov obchodovaných na burze (ETF), PKIPCP a vhodnosti poradenstva pre investorov a funkcií súladu investičných spoločností, ktoré, okrem harmonizácie regulačných postupov, prispievajú aj k posilneniu ochrany poskytovanej investorom. Okrem toho orgán ESMA vydal varovanie pre investorov v súvislosti s úskaliaми, s ktorými sa stretli pri používaní internetu na investičné účely, po zaznamenanom náraste počtu sťažností nahlásených vnútroštátnymi orgánmi.

Okrem čisto regulačných alebo dozorných záležitostí orgán ESMA navýšil zdroje určené na podporu svojho cieľa finančnej stability, čím zlepšil svoju schopnosť posúdiť riziká týkajúce sa stability na finančných trhoch. Práca orgánu ESMA v oblasti finančnej stability je zmesou osobitných projektov a pravidelného oznamovania rizík. V uplynulom roku sme dokončili osobitnú prácu na rizikách spojených s aktuálnym trendom v odvetví smerom k štruktúrovaným a komplexným maloobchodným produktom. Navyše sme vykonali prvé posúdenie veľkosti tieňového bankového systému v EÚ, a rozbehli sme projekty analýzy trhov so swapmi na kreditné zlyhanie a podielu sektora hedgeových fondov na systémových rizikách na finančných trhoch.

Globálny aspekt reformy finančných trhov a ich vzájomná previazanosť znamenajú, že orgán ESMA sa v priebehu posledných 12 mesiacov veľmi angažoval v medzinárodnej koordinácii a spolupráci. Táto práca zahŕňala: účasť na medzinárodnej koordinácii reformy OTC derivátov; potvrdenie ekvivalencie dozorných systémov ratingových agentúr z rôznych jurisdikcií s normami EÚ a začatie rokovaní o spoločnom vyhlásení úmyslu v súvislosti s dohľadom nad alternatívnymi investičnými fondmi. Orgán ESMA zároveň prispieva k pracovnej náplni Rady pre finančnú stabilitu a nedávno sa stal pridruženým členom Medzinárodnej organizácie komisií pre cenné papiere (IOSCO).

Spoločný výbor troch európskych orgánov dohľadu, ESMA, EBA a EIOPA, ktorému som mal česť predsedáť v roku 2012, dosiahol veľmi dobrý pokrok vo svojich cieľoch: zabezpečiť konzistentnosť ich stanovísk k témam spoločného záujmu; vypracovať spoločné riešenia a vymieňať si informácie o ich príslušných sektoroch.

Pri plnení svojich úloh orgán ESMA zabezpečuje, aby všetky zainteresované strany mali príležitosť poskytnúť vstupné informácie pre naše rozhodnutia, prostredníctvom otvorených verejných konzultácií, interakcie s rôznymi združeniami zainteresovaných strán – zastupujúcimi investorov aj účastníkov trhu – a sprostredkovaním stanovísk skupiny zainteresovaných strán na trhoch s cennými papiermi.

Na záver chcem poďakovať svojim kolegom z vnútroštátnych orgánov EÚ, ktorí ako členovia rady orgánov dohľadu prispeli k dosiahnutiu významného pokroku v plnení našich cieľov. Poďakovanie patrí aj mojim kolegom – členom riadiacej rady, ktorí poskytujú pomoc a poradenstvo pri zabezpečovaní bezproblémového fungovania orgánu.

Nakoniec, nič z toho by nebolo možné bez osôb, ktorých odhodlanie a tvrdá práca umožnila orgánu ESMA dosiahnuť všetko to, čo dosiahol v roku 2012, a to sú jeho zamestnanci. Teším sa na ďalších prínosných dvanásť mesiacov na čele tohto tímu.

Steven Maijoor

Predseda
Európsky orgán pre cenné papiere a trhy

Predslov výkonnej riaditeľky

Európsky orgán pre cenné papiere a trhy (ESMA) v roku 2012 ukončil druhý rok svojej činnosti vo funkcii regulačného orgánu pre trhy EÚ s cennými papiermi, a ukázalo sa, že rovnako ako v predošlom roku, išlo o rušný rok, počas ktorého orgán ESMA musel plniť náročný pracovný program. Preto by som zo svojej pozície výkonnej riaditeľky rada informovala o tom, čo to znamenalo orgán ESMA v roku 2012.

Budovanie a rozširovanie organizácie na pozadí rastúcich povinností, v prostredí pretrvávania nestálosti finančných trhov, môže byť poriadnou výzvou. Orgán ESMA však dokázal, že je schopný držať krok s mnohými požiadavkami, s ktorými sa stretol z hľadiska legislatívy, organizácie a nových povinností a dokázal ich splniť, tak, ako aj mnohé zo svojich nových úloh.

Prvej polovici roka dominovalo etablovanie nášho dohľadu nad ratingovými agentúrami a poskytovanie regulačných technických noriem na podporu nadchádzajúcich právnych predpisov v oblasti cenných papierov. Hlavné zameranie počas roka sa týkalo nového súboru pravidiel, ktorého cieľom je zabezpečiť regulačný dohľad nad obchodovaním s OTC derivátmi tak, že sa bude vyžadovať, aby boli predmetom centrálného zúčtovania. Týmto novým nariadením o európskej trhovej infraštruktúre sa orgánu ESMA takisto stanovila kľúčové povinnosti, podobné povinnostiam ratingových agentúr, pokiaľ ide o dohľad nad archívmi obchodných údajov a účasť na všetkých kolégiách centrálnych zúčtovacích protistrán. Začali sme sa pripravovať na to, aby sme boli schopní splniť tieto nové povinnosti v roku 2013.

Zatiaľ čo množstvo politickej práce orgánu ESMA v roku 2012 bolo zamerané na vytvorenie jednotného súboru pravidiel pre Európsku úniu (EÚ), orgán ESMA sa popri svojej politickej úlohe zároveň začal postupne premieňať na inštitúciu viac orientovanú na dozor a konvergenciu dozoru. Odzrkadlilo sa to na našom nábore pracovníkov. Orgán ESMA celkovo pokračoval v raste stabilným tempom počas roka 2012, keď na jeho začiatku mal asi 60 zamestnancov a do konca roka ich bolo už 100. Privítali sme zamestnancov z najrôznejších prostredí vrátane pracovníkov so skúsenosťami z európskych inštitúcií, vnútroštátnych regulačných orgánov a finančných trhov. Pri pohľade na dlhý zoznam povinností, ktoré bude mať orgán ESMA podľa nariadenia EMIR a ďalších právnych predpisov, je jasné, že počet a rôznorodosť pracovníkov, ktorých budeme potrebovať, bude stále rásť. Veľká časť druhej polovice roka 2012 bola venovaná príprave na ďalší vývoj orgánu v roku 2013, plánovaniu náborov a zabezpečovaniu, aby bola prevádzkyschopnosť organizácie pripravená na tento vývoj. Okrem iného bolo potrebné získať od rozpočtových orgánov súhlas na rozšírenie priestorov orgánu ESMA na ulici rue de Grenelle 103 o ďalšie dve poschodia.

Rast úradu sa však zároveň prejavil aj na rastúcej vyspelosti v iných oblastiach, pretože orgán ESMA si vyvinul systémy a postupy, ktoré potreboval na to, aby zabezpečil, že jeho finančné, obstarávacie a ďalšie administratívne procesy budú spĺňať prísne pravidlá stanovené v rámci postupov EÚ – čo je zásadná otázka pre zabezpečenie toho, aby bol orgán dohľadu dobrým príkladom. V dôsledku týchto prepracovaných procesov sme dosiahli významné zlepšenie našej prevádzkovej efektivity, ktoré nám spolu s implementáciou nových funkcií vnútornej kontroly umožnilo dosiahnuť súlad s našimi administratívnymi cieľmi a zámermi, na ktoré sme dostali mandát EÚ.

Tieto zlepšenia procesov a postupov umožnili orgánu ESMA udržať si počas celého roka vysokú úroveň prevádzkovej efektivity, aby bolo možné dosiahnuť dôležité politické ciele nášho pracovného programu – priamy dohľad nad ratingovými agentúrami a ich registráciu, zvýšenie ochrany investorov, činnosti finančnej stability a konvergencie dohľadu.

Ročná účtovná závierka orgánu ESMA za rok 2012 odzrkadľuje neustály vývoj orgánu. Rada by som poďakovala všetkým zamestnancom orgánu ESMA za ich tvrdú prácu, odhodlanie a obrovský prínos každého z nich pre podanie pôsobivého výkonu v roku 2012, a to často v rámci náročných lehôt. Moje poďakovanie patrí aj kolegom v riadiacej rade a rade orgánov dohľadu ESMA, početným účastníkom pracovných skupín, priemyselných panelov a všetkým zainteresovaným stranám, ktoré prispeli k úspešnému roku 2012 pre orgán ESMA.

Verena Ross

Výkonná riaditeľka
Európsky orgán pre cenné papiere a trhy

Obsah

Predslov predsedu.....	2
Predslov výkonnej riaditeľky	5
1. Úloha a ciele orgánu ESMA	8
Ciele orgánu ESMA	8
Organizácia orgánu ESMA	10
2. Úspechy orgánu ESMA z pohľadu cieľov v roku 2012	12
2.1 Finančná stabilita	13
2.2 Ochrana spotrebiteľov finančných produktov a služieb	13
2.3 Dohľad.....	14
2.4 Jednotný súbor pravidiel.....	14
2.5 Konvergencia.....	15

1. Úloha a ciele orgánu ESMA

Orgán ESMA bol zriadený v januári 2011 a jeho úlohou je posilňovať ochranu investorov a podporovať stabilné a dobre fungujúce finančné trhy v Európskej únii (EÚ). Orgán ESMA ako nezávislá inštitúcia dosahuje tento cieľ vypracúvaním jednotného súboru pravidiel pre finančné trhy v EÚ a zabezpečovaním ich dôsledného uplatňovania v EÚ, a prispievaním k regulácii spoločností poskytujúcich finančné služby s celoeurópskym dosahom, a to buď prostredníctvom priameho dohľadu alebo aktívnej koordinácie činností vnútroštátnych orgánov dohľadu.

Organizačné charakteristiky orgánu ESMA

Orgán ESMA i to, ako si plní svoje poslanie a ciele, charakterizuje týchto šesť vlastností.

- **európsky:** pri plnení svojich úloh orgán ESMA koná v záujme EÚ; jeho organizácia odráža rozmanitosť EÚ;
- **nezávislý:** orgán ESMA je nezávislý od inštitúcií EÚ, vnútroštátnych orgánov a účastníkov finančných trhov;
- **spolupracujúci:** orgán ESMA tvorí spolu s vnútroštátnymi orgánmi sieť orgánov dohľadu EÚ nad finančnými trhmi; spolupracuje so všetkými príslušnými európskymi orgánmi vrátane Európskeho orgánu pre bankovníctvo (EBA), Európskeho orgánu pre poisťovníctvo a dôchodkové poistenie (EIOPA) a Európskeho výboru pre systémové riziká (ESRB) a regulačnými orgánmi mimo EÚ;
- **zodpovedný:** proces rozhodovania orgánu ESMA je transparentný a komunikuje so zainteresovanými stranami otvorene a spravodlivo; za svoju činnosť sa zodpovedá Európskemu parlamentu, Európskej rade, Európskej komisii a širokej verejnosti;
- **odborný:** orgán ESMA sa snaží dosiahnuť vysokú profesionálnu úroveň tým, že zamestnáva vysokokvalifikovaných zamestnancov s rozsiahlou odbornou spôsobilosťou, znalosťami a skúsenosťami s finančnými trhmi a dodržiava riadne postupy a prax a
- **efektívny:** orgán ESMA využíva svoje zdroje efektívne s cieľom maximalizovať svoj vplyv na podporu ochrany investorov a stabilných a dobre fungujúcich trhov v EÚ.

Ciele orgánu ESMA

Zdravá a účinná regulácia trhov s cennými papiermi je rozhodujúca pre rast, integritu a efektívnosť finančných trhov a hospodárstva Európskej únie (EÚ). Účinná regulácia je rozhodujúcim faktorom pri zabezpečovaní a udržiavaní dôvery účastníkov trhu. Na podporu týchto podmienok bol zriadený orgán ESMA ako nezávislý orgán EÚ na zlepšovanie harmonizácie pravidiel dohľadu i praxe pri výkone dohľadu. Na dosiahnutie harmonizovaných pravidiel a ich vykonávanie v rámci Únie slúži orgán ESMA ako tvorca štandardov v súvislosti s právnymi predpismi o cenných papieroch a poskytuje technické poradenstvo, keď ho tým poverí Európska komisia (EK). Takisto zohráva dôležitú úlohu pri priamom dohľade nad účastníkmi na trhu s celoeurópskym profilom, ako sú súčasné ratingové agentúry alebo v budúcnosti archívy obchodných údajov. Orgán ESMA sa v budúcnosti bude podieľať aj na dohľade nad centrálnymi protistranami prostredníctvom dozorných kolégií.

Výročná správa orgánu ESMA je dôležitým nástrojom na zabezpečenie zodpovednosti, pokiaľ ide o to, ako orgán plní ciele a ročný pracovný program. Úlohu orgánu ESMA možno lepšie pochopiť pomocou týchto piatich cieľov, ktoré si sám určil:

Finančná stabilita

Nato, aby mohol orgán ESMA prispieť k zabezpečeniu finančnej stability trhov s cennými papiermi v EÚ, je rozhodujúce, aby nepretržite analyzoval trendy, a v počiatočných štádiách identifikoval potenciálne

riziká a slabé miesta na mikroprudenciálnej úrovni. Orgán ESMA to dosahuje naprieč hranicami a sektormi tak, že vykonáva ekonomické analýzy európskych trhov s cennými papiermi a modeluje vplyv potenciálneho vývoja na trhoch.

Orgán ESMA pravidelne, prípadne ad hoc, informuje o svojich zisteniach ostatné európske orgány dohľadu a Európsky výbor pre systémové riziká. Zber mikroúdajov na úrovni dohľadu je kľúčom k identifikovaniu vzniku potenciálnych makrorizik pre hospodárstvo ako celok. Preto je rozhodujúce, aby pravidelne informoval všetky potrebné subjekty prijímajúce rozhodnutia vrátane subjektov na úrovni EÚ – Výboru pre finančné služby (FSC) a okrúhleho stola pre finančnú stabilitu organizovaného Hospodárskym a finančným výborom (EFC-FST). Od roku 2013 bude orgán ESMA uverejňovať aj dvojročné správy s cieľom zvýšiť informovanosť o potenciálnych hrozbách pre finančnú stabilitu. Orgán ESMA zároveň prispieva k podpore finančnej stability koordináciou núdzových opatrení v celej EÚ.

Ochrana investorov

Ďalšou dôležitou úlohou orgánu ESMA je zabezpečiť, aby sa vždy riadne plnili záujmy investorov. Orgán ESMA to dosahuje podporovaním transparentnosti, jednoduchosti a spravodlivosti na trhu s cennými papiermi pre spotrebiteľov finančných produktov alebo služieb. Na zabezpečenie toho, aby investori mali rovnakú úroveň ochrany bez ohľadu na miesto predaja alebo predávaný produkt, orgán ESMA zhromažďuje, analyzuje a podáva správy o spotrebiteľských trendoch, pričom podporuje finančnú gramotnosť i vzdelávacie iniciatívy, a tým prispieva k zlepšeniu pravidiel zverejňovania informácií.

Je dôležité, aby orgán ESMA monitoroval nové a existujúce finančné činnosti, pretože mu to umožňuje posúdiť, či má prijať usmernenia a odporúčania na podporu bezpečných a zdravých trhov s cennými papiermi a konvergenciu regulačných postupov, ako aj zabezpečiť zlepšenie ochrany investorov v EÚ.

Ak orgán ESMA identifikuje produkty, ktoré môžu svojou podstatou predstavovať vážne ohrozenie investorov, zväzi vydanie varovaní. Ak súčasne legislatívne návrhy nadobudnú účinnosť, orgán ESMA bude mať v budúcnosti možnosť poslednej inštancie dočasne zakázať určité produkty. Práca orgánu ESMA sa v tejto oblasti zameria na zabezpečenie toho, aby finančné informácie, ktoré účastníci trhu poskytujú investorom, boli jasné, zrozumiteľné a v súlade s existujúcimi pravidlami.

Jednotný súbor pravidiel

V úlohe tvorca štandardov pracuje orgán ESMA na zavádzaní harmonizovaných regulačných technických štandardov (RTS) v jednotlivých oblastiach regulácie cenných papierov. Navrhovaním týchto štandardov orgán ESMA prispieva k zavádzaniu jednotného súboru pravidiel EÚ platných pre všetkých účastníkov trhu a vytváraniu rovnakých podmienok v celej Európskej únii. Jednotným súborom pravidiel ďalej slúži na zvyšovanie kvality a konzistentnosti vnútroštátnych dohľadov, podporu zvýšenej a konzistentnej ochrany investorov v EÚ a posilňovanie dozoru nad cezhraničnými skupinami.

Konvergencia

Orgán ESMA bol zriadený, aby pomáhal posilňovať konvergenciu dohľadu, čím sa obmedzí možnosť regulačnej arbitráže v dôsledku rozličných praktík v oblasti dohľadu v EÚ. Rozdielne postupy v oblasti dohľadu majú potenciál narúšať nielen integritu, efektívnosť a správne fungovanie trhov, ale v konečnom dôsledku aj finančnú stabilitu.

S cieľom posilniť spravodlivé a vyvážené postupy v oblasti dohľadu orgán ESMA vykonáva nezávislé partnerské preskúvania existujúcich právnych predpisov EÚ v oblasti cenných papierov. Orgán ESMA má okrem toho celý rad nástrojov na dosiahnutie regulačnej konvergenie vrátane vydávania stanovísk, vstupovania do mediácie a ako poslednú inštanciu konanie pre porušenie právnych predpisov Únie.

Cieľom orgánu ESMA je využívať prácu v oblasti konvergenie aj pri vykonávaní činností v iných oblastiach pracovného programu vrátane podpory jednotného súboru pravidiel prostredníctvom vydávania usmernení a odporúčaní v oblastiach, kde existuje rozdielne uplatňovanie, a prostredníctvom poskytovania poradenstva Komisii v oblastiach, kde by mohli byť potrebné revidované právne predpisy na zosúladenie postupov dohľadu.

Dohľad

Právomoci orgánu ESMA vykonávať priamy dohľad sú v súčasnosti zamerané na dve skupiny účastníkov finančných trhov, konkrétne na ratingové agentúry a archívy obchodných údajov. Od 1. júla 2011 je orgán ESMA zodpovedný za registráciu ratingových agentúr a dohľad nad nimi. Od roku 2013 bude mať orgán ESMA aj ďalšie právomoci priameho dohľadu týkajúce sa archívov obchodných údajov a bude sa

zúčastňovať na dozorných kolégiách, ktoré budú dohliadať na centrálné protistrany.

Pri vykonávaní dohľadu nad paneurópskymi účastníkmi finančných trhov, ktorí môžu mať vplyv na integritu finančných trhov EÚ, orgán ESMA prispieva k zdravším a bezpečnejším finančným trhom a tým podporuje ochranu investorov.

Organizácia orgánu ESMA

Od svojho vzniku v januári 2011 je orgán ESMA zodpovedný za posilňovanie ochrany investorov a podporu stabilných a dobre fungujúcich finančných trhov v Európskej únii. Orgán ESMA ako nezávislá inštitúcia dosahuje tento cieľ vypracúvaním jednotného súboru pravidiel pre finančné trhy v EÚ a zabezpečením ich dôsledného uplatňovania v EÚ. Orgán ESMA prispieva k regulácii spoločností poskytujúcich finančné služby s celoeurópskym dosahom, a to buď prostredníctvom priameho dohľadu alebo aktívnej koordinácie činností vnútroštátnych orgánov.

Riadenie a správa orgánu ESMA

Orgán ESMA riadia dva hlavné orgány s rozhodovacími právomocami: rada orgánov dohľadu a riadiaca rada. Predsedom orgánu ESMA na plný úväzok je Steven Maijoor a výkonnou riaditeľkou je Verena Ross. Predseda i výkonná riaditeľka pracujú priamo v priestoroch orgánu ESMA v Paríži a ich funkčné obdobie je päť rokov, ktoré sa môže predĺžiť raz. Predseda je zodpovedný za prípravu práce rady orgánov dohľadu a predsedá zasadnutiam dozornej rady orgánov dohľadu a riadiacej rady. Zastupuje orgán ESMA aj navonok.

Výkonná riaditeľka je zodpovedná za každodennú činnosť orgánu vrátane personálnych vecí, prípravu a plnenie ročného pracovného programu, vypracovanie návrhu rozpočtu orgánu a prípravu práce riadiacej rady.

Rada orgánov dohľadu orgánu ESMA

Okrem predsedu orgánu ESMA tvoria radu orgánov dohľadu vedúci predstavitelia 27 vnútroštátnych orgánov (v prípade, že sa v členskom štáte existuje viac ako jeden vnútroštátny orgán, sa tieto orgány dohodnú, ktorý z ich vedúcich predstaviteľov ich bude zastupovať, jeden pozorovateľ z EK, jeden zástupca orgánov EBA a EIOPA a jeden zástupca výboru ESRB. Okrem toho boli pozvaní aj zástupcovia Nórska, Islandu a Lichtenštajnska, aby sa na práci rady zúčastňovali ako stáli pozorovatelia, a Chorvátsko sa čoskoro stane plnohodnotným členom vstupom do EÚ. Rada usmerňuje prácu orgánu ESMA a má konečnú rozhodovaciu právomoc, pokiaľ ide o prijímanie stanovísk, odporúčaní, usmernení, a akýchkoľvek iných rozhodnutí vrátane poskytovania poradenstva inštitúciám EÚ.

Informácie o súčasných členoch rady a zhrnutia ich zasadnutí z roku 2012 sa nachádzajú na webovej stránke orgánu ESMA: www.esma.europa.eu/bos

Riadiaca rada orgánu ESMA

Okrem predsedu orgánu ESMA riadiacu radu orgánu ESMA tvorí šesť členov (a jeden náhradník za každého člena), ktorých spomedzi seba vybrali členovia rady orgánov dohľadu. Výkonná riaditeľka a zástupca Európskej komisie (EK) sa na zasadnutiach rady zúčastňujú ako nehlasujúci účastníci (s výnimkou hlasovaní o rozpočte, pri ktorých má Komisia právo hlasovať).

Hlavnou úlohou riadiacej rady je zamerať sa na aspekty riadenia orgánu, ako je príprava viacročného pracovného programu, rozpočtu a ľudských zdrojov.

Informácie o súčasných členoch rady a zhrnutia ich zasadnutí z roku 2012 sa nachádzajú na webovej stránke orgánu ESMA: www.esma.europa.eu/mb

Skupina zainteresovaných strán orgánu ESMA v oblasti cenných papierov a trhov

Na základe nariadenia o orgáne ESMA bola zriadená Skupina zainteresovaných strán v oblasti cenných papierov a trhov (SMSG), aby pomáhala uľahčovať konzultácie so zainteresovanými stranami v oblastiach súvisiacich s úlohami orgánu ESMA. Orgán ESMA je povinný konzultovať so skupinou SMSG návrhy usmernení a technických štandardov. 30 členov skupiny SMSG sa po prvýkrát stretlo v júli 2011 a vymenoval ich orgán ESMA na obdobie dva a pol roka na základe verejnej výzvy na prejavenie záujmu kandidátov. Zastupujú rôznych účastníkov finančných trhov a ich zamestnancov, spotrebiteľov a ostatných drobných užívateľov finančných služieb a malé a stredné podniky.

V roku 2011 si skupina zvolila za svojho predsedu zástupcu spotrebiteľov Guillaumea Prachea. Spoločne mu pomáhajú podpredseda Peter de Proft, zástupca používateľov finančných služieb a podpredsedníčka Judith Hardt, zástupkyňa účastníkov finančných trhov. Skupina sa v roku 2012 stretla päťkrát a navyše mala dve zasadnutia spoločne s radou orgánov dohľadu ESMA. Skupina vydala množstvo rád, stanovísk a správ týkajúcich sa činností orgánu ESMA v oblasti tvorby politiky. Zhrnutia týchto zasadnutí ako aj výročnú správu skupiny sa nachádzajú na webovej stránke orgánu ESMA:

www.esma.europa.eu/smsg

2. Úspechy orgánu ESMA z pohľadu cieľov v roku 2012

Druhý rok fungovania orgánu ESMA sa vyznačoval implementáciou zmien vo finančnej legislatíve, identifikovaných Európskou úniou ako nevyhnutných na vyriešenie finančnej krízy a splnenie jej záväzku G-20 vybudovať odolnejší finančný systém. Toto boli tri najvýznamnejšie oblasti, v ktorých orgán ESMA dosiahol pokrok z hľadiska týchto cieľov:

- štandardy orgánu ESMA týkajúce sa trhových infraštruktúr (EMIR);
- jeho práca na etablovaní nového dozorného režimu pre ratingové agentúry (CRA II) a
- najmä nadobudnutie účinnosti nového nariadenia EÚ o predaji nakrátko, v rámci ktorého orgán ESMA získal nové právomoci a povinnosti. Využili sa hneď pri zrode nariadenia, keď orgán ESMA vydal stanoviská k obmedzeniam v Grécku a Španielsku.

Orgán vykonal ďalšiu dôležitú prácu, ktorá pomohla ďalej tvarovať jednotný súbor pravidiel a dosiahol konvergenciu v oblasti dozoru vo všetkých členských štátoch. Dvomi hlavnými oblasťami z hľadiska vývoja súborov pravidiel bol predaj nakrátko a nariadenie EMIR, ktoré spĺňa záväzok EÚ v rámci G-20 regulovať trh s OTC derivátmi. Orgán ESMA navyše poskytol poradenstvo v súvislosti so sekundárnou legislatívou v oblasti prospektov, PKIPCP a alternatívnych investičných fondov (AIFMD). S cieľom podporiť náš cieľ vytvoriť jednotný súbor pravidiel orgán ESMA vykonal aj prípravnú prácu pre nové nadchádzajúce právne predpisy v oblasti cenných papierov, ako je MiFID 2 a MiFIR, smernica o zneužívaní trhu (MAD) a smernica o centrálnych depozitároch cenných papierov (CSD), ktorú práve dokončuje Európsky parlament a Rada.

Orgán ESMA zároveň dosiahol pokrok v dosahovaní konvergenzie dozorných a regulačných postupov v celej EÚ. Táto práca zahŕňala vydanie usmernení pre trhové činnosti ako vysokofrekvenčné obchodovanie, no týkala sa aj správcov alternatívnych investičných fondov, fondov obchodovaných na burze (ETF) a plain vanilla PKIPCP. Zahŕňala aj usmernenia pre vhodnosť poradenstva pre investorov a funkcie súladu investičných firiem. S cieľom identifikovať oblasti existujúcich právnych predpisov, v ktorých je možné dosiahnuť ešte väčšiu konvergenciu, orgán ESMA v roku 2012 vykonal partnerské hodnotenia činností príslušných vnútroštátnych orgánov s cieľom posúdiť stupeň konvergenzie pri uplatňovaní a presadzovaní právnych predpisov EÚ a vydal správy o preskúmaní režimu prospektov a použitia sankcií za zneužívanie trhu.

Pri pohľade na trhy cenných papierov, ktoré sa v porovnaní s rokom 2011 v roku 2012 do určitej miery uvoľnili, orgán ESMA zohrával kľúčovú úlohu v rámci koordinácie opatrení príslušných vnútroštátnych orgánov v núdzových prípadoch súvisiacich s nepriaznivým vývojom na trhu. Orgán ESMA zároveň posilnil svoju prácu na monitorovaní trhu a získavaní spravodajských informácií, keď predkladal správy inštitúciám EÚ, a najmä výboru ESRB, čo v konečnom dôsledku prispieva k zvyšovaniu informovanosti o rizikách a trendoch na finančných trhoch.

Orgán ESMA počas druhého roka svojho dohľadu nad ratingovými agentúrami dokončil svoje kompletne kolo vyšetrovaní kľúčových ratingových agentúr, pričom identifikoval nedostatky a oblasti možného zlepšenia – príslušná správa bola zverejnená v marci. V roku 2012 orgán ESMA preskúmal postupy ratingu bánk ratingovými agentúrami vrátane preskúmania procesov sprístupnenia informácií. Do konca roka 2012 orgán ESMA zaregistroval 19 ratingových agentúr v EÚ a jednu certifikovanú ratingovú agentúru z Japonska. Orgán ESMA stále dostáva nové žiadosti o registráciu.

Najväčšia časť našej práce v úlohe tvorcu štandardov a dozorného orgánu je motivovaná naším cieľom ochrany investorov. Ochrana práv investorov môže mať mnohé formy, vrátane predpisových pravidiel pre firmy ponúkajúce služby, no aj vzdelávania a upozorňovania investorov na potenciálne riziká. V roku 2012 orgán ESMA vydal varovanie pre investorov v súvislosti s úskaliami, s ktorými sa stretli pri používaní internetu na investičné účely, po zaznamenanom náraste počtu sťažností nahlásených vnútroštátnymi

orgánmi.

Ďalší spôsob zaistenia ochrany investorov je zabezpečiť, aby existovala správna úroveň transparentnosti v súvislosti s investičnými produktmi prostredníctvom vysokokvalitných informácií; je to téma, ktorá zostala na najvyšších priečkach programu orgánu ESMA. Tento spôsob zahŕňal vývoj monitorovania a podporu stanoviska orgánu ESMA v rámci medzinárodnej komunity finančného výkazníctva a medzinárodných orgánov, ktoré určujú štandardy. Pri plnení tejto úlohy orgán ESMA prispel k vypracovaniu medzinárodných štandardov finančného výkazníctva (IFRS) a poskytoval pomoc pri otázkach súvisiacich s účtovníctvom, ako je uplatňovanie pravidiel IFRS pri obchodovaní so štátnymi dlhopismi.

Popri plnení tejto dôležitej politickej úlohy orgán ESMA pokračoval vo svojej činnosti v oblasti vzájomnej výmeny skúseností medzi vnútroštátnymi orgánmi dohľadu o otázkach a záležitostiach dohľadu nad trhmi týkajúcich sa nadchádzajúcich zmien existujúcich právnych predpisov EÚ, vrátane smernice o prospekte (PD) a smernice o transparentnosti (TD), ponúk na prevzatie atď.

Orgán ESMA dosiahol pokrok aj v spoločnej práci v tejto oblasti s ďalšími európskymi orgánmi dohľadu a s výborom ESRB. V roku 2012 tri európske orgány dohľadu – ESMA, EBA a EIOPA – vykonávali spoločnú prácu v rámci svojho spoločného výboru, ktorý sa zaoberal medziodvetvovými problémami: medziodvetvovými rizikami, ochranou investorov a finančnou inováciou, riešil problémy v oblasti dohľadu nad finančnými konglomerátmi, vrátane problémov, ako je pranie špinavých peňazí.

2.1 Finančná stabilita

Finančná stabilita je pravdepodobne najlepšie definovaná ako situácia, keď finančný systém ako celok funguje plynulo bez prerušenia, a keď systém, zložený z finančných sprostredkovateľov, trhov a trhových infraštruktúr, je schopný absorbovať finančné a reálne šoky bez vplyvu na pridelené aktíva. Finančná stabilita znamená, že finančný systém by mal byť schopný efektívne a hladko previesť zdroje od sporiteľov na investorov, pričom by sa riziká mali presne posudzovať, riadiť a oceňovať.

Pri takomto chápaní si zabezpečenie finančnej stability vyžaduje identifikáciu hlavných trendov, rizík a zraniteľnosti pri pridelení finančných prostriedkov sporiteľom investorom a chýb v oceňovaní alebo nesprávneho manažmentu finančných rizík. Toto monitorovanie musí byť výhľadové: neefektívnosť alokácie kapitálu alebo nedostatky v rámci oceňovania a manažmentu rizík môžu mať vplyv na finančnú stabilitu a v konečnom dôsledku na ekonomickú stabilitu. Monitorovanie vývoja na mikroúrovni aj na makroúrovni je kľúčom, ktorý sa podpisuje pod vytvorenie orgánu ESMA, jeho sesterských orgánov EBA a EIOPA a nakoniec aj výboru ESRB, v ktorom sa informácie spájajú na makroúrovni.

Táto spolupráca je kľúčová pre otázky stability, pretože práve finanční sprostredkovatelia, ako sú banky, poisťovne a iní inštitucionálni investori, určujú smer majetku od investora k dlžníkovi, a práve cez trhové infraštruktúry prúdia peniaze a finančné aktíva od kupujúcich k predávajúcim.

Podrobnosti o práci orgánu ESMA v oblasti finančnej stability sa nachádzajú v plnej anglickej verzii výročnej správy na tejto adrese: <http://www.esma.europa.eu>

2.2 Ochrana spotrebiteľov finančných produktov a služieb

Ďalšou dôležitou úlohou orgánu ESMA je zabezpečiť ochranu práv spotrebiteľov. Orgán ESMA to dosahuje podporovaním transparentnosti, jednoduchosti a spravodlivosti na trhu s cennými papiermi pre spotrebiteľov finančných produktov alebo služieb. Na zabezpečenie toho, aby investori mali rovnakú úroveň ochrany bez ohľadu na miesto predaja alebo predávaný produkt, orgán ESMA zhromažďuje, analyzuje a podáva správy o spotrebiteľských trendoch, pričom podporuje finančnú gramotnosť i vzdelávacie iniciatívy, a tým prispieva k zlepšeniu pravidiel zverejňovania informácií, aby spotrebiteľia mohli prijímať vhodné investičné rozhodnutia.

Ak orgán ESMA identifikuje produkty, ktoré môžu svojou podstatou predstavovať vážne ohrozenie investorov, zväzi vydanie varovaní. Ak súčasne legislatívne návrhy nadobudnú účinnosť, orgán ESMA bude mať právomoc poslednej inštancie dočasne zakázať určité produkty. Práca orgánu ESMA sa v tejto oblasti zameria na zabezpečenie toho, aby finančné informácie, ktoré účastníci trhu poskytujú investorom, boli

jasné, zrozumiteľné a v súlade s existujúcimi pravidlami.

Podrobnosti o práci orgánu ESMA v oblasti ochrany spotrebiteľa sa nachádzajú v plnej anglickej verzii výročnej správy na tejto adrese: <http://www.esma.europa.eu>

2.3 Dohľad

Nedostatočná harmonizácia v oblasti finančného dohľadu pred a počas finančnej krízy viedla Európsky parlament k výzve na posun smerom k integrovanejšiemu európskemu dohľadu s cieľom zabezpečiť skutočne rovnaké podmienky pre všetky zúčastnené strany na úrovni EÚ a zohľadniť rastúcu integráciu finančných trhov. Európsky systém orgánov finančného dohľadu (ESFS), ktorý zahŕňa aj orgán ESMA, bol vytvorený s cieľom prekonať tieto nedostatky a zabezpečiť systém, ktorý je v súlade s cieľom stabilného a jednotného finančného trhu EÚ s finančnými službami, spojením vnútroštátnych orgánov dohľadu do silnej siete v rámci celej EÚ.

Zároveň sa rozhodlo, že sa podporí európsky prístup k dohľadu nad paneurópskymi aktérmi, ako sú kolégiá orgánov dohľadu v oblasti bankovníctva a v oblasti posttransakčných infraštruktúr (centrálne protistrany). Orgán ESMA navyše dostal úlohu plniť funkciu jediného orgánu dohľadu nad ratingovými agentúrami (CRA) v EÚ. Od roku 2013 bude to isté platiť aj v prípade archívov obchodných údajov – archívov údajov, v ktorých sa zhromažďujú, ukladajú a sprístupňujú údaje o zúčtovaní a vyrovaní. Pri vykonávaní dohľadu nad účastníkmi finančných trhov s celoeurópskym dosahom, ktorí by mohli mať vplyv na integritu finančných trhov EÚ, orgán ESMA prispieva k zdravým a bezpečným finančným trhom, a tým podporuje ochranu investorov.

Orgán ESMA prevzal povinnosť dohľadu nad ratingovými agentúrami registrovanými v EÚ v júli 2011. Spolu s postupným rastom počtu registrovaných ratingových agentúr sa úloha orgánu ESMA postupne presunula zo zabezpečovania súdržnosti a konzistentnosti v rámci posudzovania žiadostí o registráciu na jej súčasnú politickú a dozornú úlohu v súvislosti s ratingovými agentúrami.

Podrobnosti o práci orgánu ESMA v oblasti dohľadu sa nachádzajú v plnej anglickej verzii výročnej správy na tejto adrese: <http://www.esma.europa.eu>

2.4 Jednotný súbor pravidiel

Finančná kríza odhalila negatívne účinky, ktoré môže mať nerovnomerne uplatňovaná legislatíva na finančné trhy, ich spotrebiteľov a hospodárstva všeobecne. Preto sa považovalo za nevyhnutné zaviesť účinné nástroje na vytvorenie harmonizovanejších vnútroštátnych aplikácií práva EÚ. S cieľom podporiť väčšiu súdržnosť legislatívy v oblasti cenných papierov a jej uplatňovanie môže orgán ESMA vydať regulačné technické normy (RTS) s cieľom zabezpečiť rovnaké podmienky a primeranú ochranu investorov. Ako orgán s vysokošpecializovanou expertízou je orgán ESMA v oblastiach vymedzených právom EÚ poverený vývojom návrhu regulačných technických noriem, v ktorých sa podrobnejšie uvádzajú a vysvetľujú právne predpisy EÚ úrovne 1.

Tieto regulačné technické normy by sa mali zameriavať na zvýšenie kvality a konzistentnosti vnútroštátneho dohľadu, posilnenie dohľadu nad cezhraničnými skupinami a vytvorenie jednotného európskeho súboru pravidiel platných pre všetkých účastníkov finančného trhu na vnútornom trhu. Orgán ESMA plní túto úlohu, alebo bude plniť túto úlohu v prípade právnych textov v rámci európskych trhov cenných papierov (MiFID), ich infraštruktúry (EMIR) a správneho fungovania (predaj nakrátko, MAD), ale aj pomocou regulačných technických noriem pre kľúčových účastníkov finančného trhu, napríklad

ratingové agentúry a investičné fondy (PKIPCP, AIFMD).

Podrobnosti o práci orgánu ESMA v oblasti jednotného súboru pravidiel sa nachádzajú v plnej anglickej verzii výročnej správy na tejto adrese: <http://www.esma.europa.eu>

2.5 Konvergencia

Orgán ESMA bol zriadený na podporu konvergence dohľadu znížením regulačnej arbitráže vyplývajúce z rozdielných praktík v oblasti dohľadu v celej EÚ, ktoré môžu mať potenciál narúšať nielen integritu, efektívnosť a správne fungovanie trhov, ale v konečnom dôsledku aj finančnú stabilitu.

Cieľom orgánu je využívať prácu v oblasti konvergence pri vykonávaní činností v iných oblastiach pracovného programu vrátane podpory jednotného súboru pravidiel prostredníctvom vydávania usmernení a odporúčaní v oblastiach, kde existuje rozdielne uplatňovanie, a prostredníctvom poskytovania poradenstva Európskej komisii v oblastiach, kde by mohli byť potrebné revidované právne predpisy na zosúladenie postupov dohľadu.

Podrobnosti o práci orgánu ESMA v oblasti konvergence sa nachádza v plnej anglickej verzii výročnej správy na tejto adrese: <http://www.esma.europa.eu>